

Indtægterne af en Apling samt Offer og Accidensfer. Forholdet er nu saaledes, at en stor Deel af de Embedsmænd, der ville blive lønede med de ringeste Gagesatser, ville faae et kun lidet Tilskud af Pønningsfonden, medens de skulle have den aller væsentligste Deel af deres Indtægter af Aplingen og Offer og Accidensfer. Det maa derhos bemærkes, at Aplingen er sat til en lige stor Indtægt efter Hartkornet for alle Embeder, der er beregnet til 80 Rd. pr. Tønde Hartkorn, med Fradrag af en Fjertedel, altsaa 64 Rd. Medens jeg nu villig erkjender, at paa mange Steder, hvor der findes bedre Jorder, kan Aplingen under en fornuftig Benyttelse indbringe et saabant Beløb for Embedet, at der mangfoldige Steder, især i de daarligere Egne i Sylland, og overhovedet hvor Jorderne ere mindre gode, hvor det ikke paa nogen mulig Maade vil lykkes nogen som helst Aplsbruger, endfise en Præst, hos hvem man ikke kan forudsætte Indsigt i Apls væsenet, at tilveiebringe en saadan Indtægt af Jorden. Vi have i de senere Aar havt sørgelige Exempler paa, at Jorden paa sine Steder saagodtsom ikke har afgivet nogen Indtægt. I saadanne Aar hjælper en Eiendomsbesidder sig ved Laan; men en Embedsmand, der ikke har denne Udvei, vilde see sig i den største Forlegenhed. Med Hensyn til Spørgsmaalet om den Indflydelse, som Brugten af et Apls væsen har for Præsten i det Hele taget, kan jeg fatte mig kort. Jeg har allerede ved første Behandling antydet, hvorledes jeg stillede mig til denne Sag, og de Udtalelser, der ere flete gennem Udvalgsbetænkningen, ere temmetig fuldstændige. Man siger, at Aplsbruget stundom for meget bortdrager Præsten fra hans egentlige Opgave. Det kan tilvisse ikke nægtes, hvad enten det bibringer ham Kjærlighed til Apls væsenet eller foraaftager ham Byrder og Vanskeligheder, der ville nedtrykke hans Sind og bortdrage hans Tanke fra det, der bør være hans Hovedopgave. Den ærede Ordsvører har meent, at naar Præsten havde den rette Kjærlighed til sit Kald og sin Gjerning, saa kunde dette maaffee mindre befrygtes. Jeg kan ganske tiltræde den Udtalelse, men maa saa ved Siden deraf stille, at det kommer til at gaae ud over Besørgelsen af hans Aplsbrug, hvoraf han skal have sin Ind-

tægt. Dernæst kan det ikke nægtes, at som oftest vil det være Tilfældet, at Præsten ikke kan udbringe af sin Apling, hvad der kan og bør udbringes deraf under kyndige Hænder; han faaer saaledes ikke den Indtægt, han burde have, og hvad jeg endelig ogsaa tilligemed den ærede Ordsvører maa lægge særdeles Vægt paa, er, at det for en Begynders, for en Præst, der første Gang kommer i et Kald, næsten altid er Tilfældet, at Overtagelsen af Aplsbrug sætter ham i den Nødvendighed at maatte optage et Laan, som han seent eller aldrig kan afvikle, og som vil forfølge ham stundom gennem hans hele Embedsvirksomhed og virke nedtrykkende paa hans Sind. Jeg har allerede ved Sagens første Behandling gjort opmærksom paa, at man har sagt, og jeg troer just ikke, at det er med Urette, at geistlige Embedsmænd, efterat have tilbragt en Tid i smaa Kald, ere blevne rusticerede, at de ere ned sunkne til Om sorgen for det reent Materielle. Hvis dette er sagt med Rette, og jeg troer, som sagt, at det ialtsald ikke er aldeles med Urette, saa giver jeg Skylden derfor til den Maade, hvorpaa de ere sønede gennem Aplsbrug, og det uheldige Forhold, hvori Tiltrædelsen af Aplingen sætter dem. — Det kan virkelig ikke siges at være uden Betydning i statsøconomisk Henseende, at det dog ikke ganske ubetydelige Areal af 7,380 Tdr. Hartkorn ikke indbringer, hvad det kunde og burde. Det er af stor Interesse for Staten, at de Kilder til Velstand og Indtægt, som Landet har, benyttes paa rette Maade og indbringe det meest Mulige, og det er derfor ikke uden Vægt, naar det maa erkjendes, at Præstegaardsavlingerne i Reglen ikke bruges godt, og at der som Følge deraf ikke for det Hele indvindes den Fordeel deraf, som kunde og burde indvindes. Efter disse Udtalelser forekommer det mig, at man maatte være kommen til en klar Erkjendelse af, at Aplingen bør udgjøre en saa lille Factor som muligt i Præstens Pønning, og at man maatte være kommen til at indskrænke Præstegaardsavlingen til det fornuftigvis mindst Mulige igjennem en tydelig og klar Bestemmelse i den Lov, der beskæftiger sig med disse Forhold. Dette forekommer mig ikke at være Tilfældet med det Forslag, der er fremsat under den 60de